

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Kujawsko-Pomorska Delegatura w Bydgoszczy

DKB.410.1.3.2026

Pan
Jacek Kraszewski
Dyrektor
Delegatury Krajowego Biura Wyborczego
we Włocławku
87-800 Włocławek, ul. Brzeska 6

Wystąpienie pokontrolne

P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. - wykonanie planu finansowego Krajowego Biura Wyborczego Delegatury we Włocławku w zakresie wydatków na dotacje.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura we Włocławku¹, 87-800 Włocławek, ul. Brzeska 6

Kierownik jednostki kontrolowanej

Jacek Kraszewski, Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego we Włocławku², od 1 stycznia 1996 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Kujawsko-Pomorska Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler

Andrzej Grzymysławski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr DKB/18/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-3)

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2025 r. Delegatury w zakresie wydatków na dotacje pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności działania Delegatury związane z ustalaniem wysokości dotacji, sprawowaniem nadzoru nad ich wykorzystaniem oraz rozliczaniem wydatków poniesionych ze środków dotacji.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego.*

¹ Dalej, odpowiednio: „KBW” i „Delegatura”.

² Dalej: „Dyrektor”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm.; dalej: „ustawa o NIK”.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2025 r. Delegatury w zakresie wydatków na dotacje.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę powyższą uzasadnia prawidłowa realizacja przez Delegaturę zadań dotyczących udzielania, rozliczania i zatwierdzania rozliczeń dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów oraz aktualizowaniem Centralnego Rejestru Wyborców, w tym w szczególności:

- prawidłowe określanie kwot objętych badaniem dotacji oraz przekazywanie ich gminom w terminach umożliwiających pełną realizację zadań i osiągnięcie celów założonych przy udzielaniu dotacji;
- weryfikowanie celowości wykorzystania dotacji zgodnie z ustalonymi przez Szefa KBW zasadami⁵;
- zatwierdzanie rozliczeń dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych⁶.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁵ Tj. zasadami określonymi w pismach Szefa KBW znak ZF.800.1.2024 z 23 lutego 2024 r. i znak ZF.080.1.2026 z 28 stycznia 2026 r.

⁶ Tj., ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.; dalej: „ufp”).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

1. Wydatki na dotacje

Opis stanu faktycznego

Wykonanie przez Delegaturę w 2025 r. wydatków na dotacje wyniosło 6 058,3 tys. zł⁷, co stanowiło 75,4% wydatków ogółem tej jednostki (8 036,4 tys. zł).

Dotacje były przeznaczone na sfinansowanie realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego⁸ zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami i zostały wykonane w rozdziałach:

- 75101⁹ w kwocie 75,8 tys. zł, w związku z aktualizacją danych zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Wyborców¹⁰ przez wszystkie 45 gmin pozostających we właściwości miejscowej Delegatury;
- 75107¹¹ w kwocie 5 726,9 tys. zł, w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem przez ww. gminy wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 18 maja 2025 r.¹²;
- 75109¹³ w kwocie 255,6 tys. zł, w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów samorządowych w toku kadencji przez siedem spośród ww. gmin.

W 2025 r. przekazano 97 dotacji na kwotę łącznie 6 097,1 tys. zł. W tym, po 45 dotacji w rozdziałach 75101 i 75107 oraz siedem w rozdziale 75109. Kwota środków zwróconych przez gminy z powodu ich niewykorzystania wyniosła łącznie 38,8 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki zwrotów z tytułu wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania nienależnie bądź w nadmiernej wysokości.

(akta kontroli str. 4-6)

W 2025 r. w Delegaturze nie było formalnie przyjętych zasad postępowania w zakresie udzielania, rozliczania i zatwierdzania rozliczeń dotacji oraz zasad planowania, przeprowadzania i raportowania wyników kontroli wykorzystania dotacji. Dyrektor Delegatury wskazał, że zadania w powyższym zakresie były realizowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy¹⁴, zarządzenia Nr 14/2023 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z 31 marca 2023 r. w sprawie planowania i wykorzystania budżetu części 11 - Krajowe Biuro Wyborcze, wprowadzającego Instrukcję postępowania w sprawie planowania i wykonywania budżetu część 11 - Krajowe Biuro Wyborcze, a także na podstawie bieżących wytycznych Szefa KBW, dotyczących m.in. wskaźników kalkulacyjnych wydatków na zadania związane

⁷ Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków.

⁸ Dalej: „jst”.

⁹ „Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa”.

¹⁰ Dalej: „CRW”.

¹¹ „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”.

¹² Postanowieniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 stycznia 2025 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 48); dalej: „wybory Prezydenta RP”.

¹³ „Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie”.

¹⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 365 ze zm.; dalej: „Kodeks wyborczy”.

z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów¹⁵ oraz rzeczowego przeznaczenia wydatków finansowanych ze środków dotacji¹⁶.

Zgodnie z powyższymi uregulowaniami i wytycznymi oraz stosowaną w Delegaturze praktyką, wydatki na zadania związane z wyborami oraz wysokość dotacji dla każdej jst ustalano na podstawie określonych przez Szefa KBW wskaźników kalkulacyjnych, z uwzględnieniem liczby wyborców, obwodów głosowania i urzędników wyborczych¹⁷. Wskaźnik kalkulacyjny oraz wysokość dotacji na aktualizację CRW, jako na zadanie stałe zlecone gminom były ustalane na etapie planowania budżetu KBW.

Rozliczenie w 2025 r. dotacji na aktualizację CRW polegało na sporządzeniu i przekazaniu przez wszystkie 45 (tj. 100%) gmin pozostających we właściwości miejscowej Delegatury w wyznaczonym przez Dyrektora terminie informacji o wykorzystaniu środków z dotacji wg opracowanych przez Delegaturę wzorów zestawień wydatków w szczególności klasyfikacji budżetowej. Wszystkie powyższe informacje były przez Delegaturę sprawdzane pod kątem zgodności ze składanymi przez dotowane gminy sprawozdaniami budżetowymi Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. W przypadku próby dotacji objętych badaniem przez NIK¹⁸, potwierdzeniem weryfikacji były podpisy pracowników Delegatury przeprowadzających te czynności. Dyrektor wskazał, że w wyniku analizy przez Delegaturę powyższych zestawień typowano poszczególne jednostki do objęcia pełną kontrolą wykorzystania dotacji w zakresie finansowym i rzeczowym. Doboru dokonywano wg kryteriów wielkość dotacji oraz częstotliwość kontroli w poszczególnych jednostkach. Na 45 udzielonych gminom dotacji na aktualizację CRW w 2025 r. przeprowadzono siedem (tj. 15,5%) takich kontroli dotyczących ich wykorzystania. Kontrole te przeprowadzano na podstawie przekazywanych przez gminy, potwierdzonych za zgodność z oryginałem fotokopii lub skanów dowodów źródłowych poniesienia wydatków sfinansowanych ze środków dotacji. Ustalenia dokumentowano w protokołach kontroli zatwierdzanych przez Dyrektora Delegatury i podpisywanych przez kierownika jednostki kontrolowanej. W wyniku przeprowadzonych przez Delegaturę weryfikacji i kontroli nie stwierdzono wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania nienależnie bądź w nadmiernej wysokości.

Rozliczenie w 2025 r. wszystkich siedmiu (tj. 100%) przekazanych dotacji na wybory samorządowe w toku kadencji oraz wszystkich 45 (tj. 100%) dotacji na wybory Prezydenta RP polegało na sporządzeniu i przekazaniu przez wszystkie dotowane gminy w wyznaczonym przez Dyrektora terminie informacji o wykorzystaniu środków z dotacji wg opracowanych przez Delegaturę wzorów zestawień w szczególności rodzajów poniesionych wydatków. Wszystkie powyższe informacje były przez Delegaturę sprawdzane pod kątem zgodności ze składanymi przez dotowane gminy sprawozdaniami Rb-50. W przypadku próby dotacji objętych badaniem przez NIK, potwierdzeniem weryfikacji były podpisy pracowników Delegatury przeprowadzających te czynności. W wyniku

¹⁵ Zawartych m.in. w pismach Szefa KBW: znak ZF.804.5.2024 z 26 kwietnia 2024 r., znak ZF.804.5.1.2024 z 27 maja 2024 r. oraz znak ZF.802.1.2025 z 15 i 21 stycznia 2025 r.

¹⁶ Zawartych w piśmie Szefa KBW znak ZF.800.1.2024 z 23 lutego 2024 r.

¹⁷ Tj., z uwzględnieniem: liczby wyborców w danej gminie, ilości obwodów odrębnych w podziale na liczbę osób w nich głosujących, ilości obwodów głosowania stałych w podziale na liczbę wyborców w obwodzie, ilości nowoutworzonych obwodów głosowania, liczby urzędników wyborczych w gminie.

¹⁸ Tj. dotacji objętych szczegółowym badaniem, o którym mowa w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

ww. weryfikacji nie stwierdzono przypadków wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania nienależnie bądź w nadmiernej wysokości, skutkujących zwrotem środków z dotacji. Spośród siedmiu dotacji udzielonych na wybory samorządowe w toku kadencji, dwie (tj. 28,6%) objęto w 2025 r. kontrolą ich wykorzystania na podstawie przekazanych przez gminy, potwierdzonych za zgodność z oryginałem fotokopii lub skanów dowodów źródłowych poniesienia wydatków sfinansowanych ze środków dotacji. Dyrektor wyjaśnił, że pozostałych pięciu dotacji na wybory w toku kadencji oraz żadnej dotacji na wybory Prezydenta RP nie objęto ww. kontrolami z uwagi na przekazane przez Szefa KBW w dniach 24–26 czerwca 2025 r. informacje o opracowywaniu jednolitych zasad dotyczących m.in. kontroli wykorzystania dotacji. W przypadku próby dotacji objętych badaniem przez NIK, ustalenia przeprowadzonych przez Delegaturę kontroli były dokumentowane w protokołach, zatwierdzanych przez Dyrektora Delegatury oraz podpisywanych przez kierownika jednostki kontrolowanej. W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono przypadków wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania nienależnie bądź w nadmiernej wysokości, skutkujących zwrotem środków z dotacji.

(akta kontroli str. 8-34, 100-102, 286-288, 485-489, 492-502)

W 2026 r. Szef KBW, w związku z zaleceniami pokontrolnymi Najwyższej Izby Kontroli z 2025 r. w zakresie obowiązku stosowania przez Krajowe Biuro Wyborcze przepisów art. 152 ust. 2 ufp, w piśmie z 28 stycznia 2026 r. ustalił jednolite dla wszystkich delegatur KBW zasady postępowania w zakresie rozliczania i zatwierdzania rozliczeń dotacji oraz zasady planowania i przeprowadzania kontroli wykorzystania dotacji. Zgodnie z powyższymi zasadami, dyrektorzy delegatur KBW zostali zobowiązani do kontroli i rozliczania na podstawie art. 152 ust. 2 ufp dotacji udzielonych jst na zadania zlecone. Rozliczeniu, wg załączonego do wytycznych wzoru, miały podlegać wszystkie udzielone w danym roku budżetowym dotacje celowe. Sporządzenie i przekazanie przez jst ww. rozliczeń miało nastąpić w terminie złożenia sprawozdań Rb-50 za IV kwartał, a zatwierdzenie tych rozliczeń przez dyrektorów delegatur, w terminie 30 dni od wpływu rozliczeń. W przypadku wątpliwości co do celowości wydatków wykazanych w rozliczeniach, dyrektorzy delegatury zostali zobowiązani do żądania od jst kopii dokumentów finansowych i dokonania ich analizy. Ponadto, dyrektorów delegatur zobowiązano do wytypowania, zgodnie z określonymi w wytycznych kryteriami, 20% jst (ale nie mniej niż dziesięciu) w celu przeprowadzenia kontroli wykorzystania przez te jednostki dotacji. Kontroli miały podlegać skany wszystkich dokumentów finansowych potwierdzających poniesione wydatki.

Zasady wydawania przez dyrektorów delegatur KBW decyzji administracyjnych w zakresie dochodzenia zwrotu od jst dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem Szef KBW określił w pismach¹⁹ z 11 i 26 lutego 2026 r.

W związku z wytycznymi Szefa KBW z 28 stycznia 2026 r., Dyrektor Delegatury, niezależnie od działań podejmowanych w roku 2025, ponownie zobowiązał wszystkie dotowane gminy do sporządzenia i przekazania rozliczeń dotacji na zasadach określonych w ww. wytycznych oraz zaplanował przeprowadzenie kontroli wykorzystania dotacji przez 12 (tj. 27%) gmin wytypowanych wg kryteriów określonych w powyższych wytycznych.

W 2026 r. 37 (tj. 82,2%) z 45 dotowanych gmin złożyło rozliczenia dotacji w terminie, a pozostałe osiem (tj. 17,8%), od jednego do ośmiu dni po terminie. W przypadkach braku wpływu rozliczeń

¹⁹ Znak ZF.080.1.2026.

w wyznaczonym terminie Delegatura dokonywała telefonicznie oraz pocztą elektroniczną wezwań do ich złożenia.

Wszystkie rozliczenia dotacji zostały zatwierdzone w zakresie rzeczowym i finansowym w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp.

W 2026 r. (do 18 marca²⁰) Delegatura przeprowadziła weryfikację rozliczeń oraz kontrolę odpowiednio:

- 45 (tj. 100%) oraz sześciu (tj. 13,3%) dotacji udzielonych na aktualizację CRW.
- siedmiu (tj. 100%) oraz dwóch (tj. 28,6%) dotacji na wybory samorządowe w toku kadencji.
- 45. (tj. 100.%) oraz pięciu (11,1%) dotacji na wybory Prezydenta RP.

W wyniku powyższych działań nie stwierdzono przypadków wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania nienależnie bądź w nadmiernej wysokości, skutkujących zwrotem środków z dotacji

(akta kontroli str. 35-99, 492-503, 526-528)

W wyniku szczegółowego badania próby dotacji przekazanych w 2025 r. dziewięciu gminom na zadania związane z: przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów samorządowych w toku kadencji, przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów Prezydenta RP oraz zadania związane z aktualizacją CRW²¹, wykonanych w kwocie łącznie 1 706 tys. zł²² (stanowiącej 28,1% wydatków Delegatury na dotacje) ustalono, że:

- kwoty dotacji zostały określone prawidłowo, z uwzględnieniem m.in. liczby wyborców i wskaźników kalkulacyjnych ustalonych przez Szefa KBW;
- dotacje przekazano gminom w terminach umożliwiających prawidłową realizację zadań;
- jst zobowiązano do przedłożenia rozliczeń dotacji w zakresie finansowym i rzeczowym;
- efekty rzeczowe oraz zgodność wykorzystania dotacji z przeznaczeniem weryfikowano na podstawie przekazanych przez gminy rozliczeń dotacji oraz dowodów źródłowych poniesienia wydatków sfinansowanych ze środków dotacji;
- w wyniku powyższej weryfikacji stwierdzono pełną realizację zadań i osiągnięcie celów założonych przy udzielaniu dotacji; nie stwierdzono wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania w nadmiernej wysokości;
- rozliczenia dotacji zostały zatwierdzone w zakresie rzeczowym i finansowym w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp;

²⁰ Tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych przez NIK.

²¹ Badaniem objęto próbę dotacji przekazanych 20% jst, wytypowanych w oparciu o wysokość przekazanych środków (tj., w oparciu o kwoty dotacji udzielonych, niepomniejszonych o zwroty środków niewykorzystanych). Badaną populację stanowiła całość wydatków na dotacje celowe z budżetu państwa udzielonych na rzecz ww. jst w związku z wyborami uzupełniającymi (w rozdz. 75109), co najmniej 60% zrealizowanych wydatków na dotacje celowe w rozdziale 75107 oraz, co najmniej 20% w rozdziale 75101. W Delegaturze nie wystąpiły wydatki w rozdziale 75110. W próbie dotacji wytypowanej wg ww. kryteriów znalazło się dziewięć dotacji przekazanych w kwocie łącznie 1 715,7 tys. zł, stanowiącej 28,1% wszystkich udzielonych w 2025 r. dotacji (6 097,1 tys. zł). W tym: trzy dotacje w rozdziale 75101 na kwotę łącznie 7,1 tys. zł, cztery dotacje w rozdziale 75107 na kwotę 1 495,6 tys. zł oraz dwie dotacje w rozdziale 75109 na kwotę 213 tys. zł.

²² Tj. w kwocie wydatków zrealizowanych, po uwzględnieniu zwrotów środków niewykorzystanych w wysokości łącznie 9,7 tys. zł.

- w przypadku dwóch dotacji przekazanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów uzupełniających w toku kadencji²³ oraz jednej dotacji na wybory Prezydenta RP²⁴, przeprowadzono kontrole ich wykorzystania, obejmujące sprawdzenie wszystkich dowodów źródłowych poniesienia wydatków sfinansowanych ze środków dotacji. W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania nienależnie bądź w nadmiernej wysokości. Ustalenia udokumentowano w protokołach z kontroli;
- zweryfikowane przez Delegaturę sprawozdania Rb-50 dotowanych gmin były sporządzone prawidłowo.

(akta kontroli str. 103-491, 504-525)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Kujawsko-Pomorskiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Bydgoszcz, dnia 20 marca 2026 r.

²³ Z siedmiu udzielonych w 2025 r. w rozdziale 75109.

²⁴ Tj., dotacji w najwyższej kwocie spośród wszystkich przekazanych w 2025 r. w rozdziale 75107.

²⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz., 3). W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.

Kontroler
Andrzej Grzymysławski
Główny specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Kujawsko-Pomorska Delegatura
w Bydgoszczy
p. o. Dyrektor
Tomasz Sobecki

/podpisano elektronicznie/